

לב המזעזעים

עלון חודשי בענייני הלכה ומנהגים, מתוך סדרת הספרים "לב המזעזעים"

גיליון קס"ג

הלכות והליכות בעניין "שבת שירה"

שבת שירה

מקור השם "שבת שירה"

השבת בה קוראים את פרשת "בשלח", נקראת "שבת שירה" (הפרדס, לבוש תרפה ד), **הטעם:** לפי שבשבת זו קוראים בתורה את "שירת ויושע" וכו' (שמות טו, א) "אז ישיר משה" ... (שם). **הפטרה:** מפטירים בשופטים (פרק ד פ' ה) בשירת דבורה, **הטעם:** לפי שהיא שירה המדברת על נפילת סיסרא שהוא מעין נפילת פרעה (לבוש שם) ובאבוד רשעים רינה.

כמנהג נתינת פירורים לפני הציפורים בשבת שירה

נהגו לפזר פירורים לפני הציפורים בשבת שירה (מג"א שכד ז, משנ"ב שכב ס"ק לא), **הטעם:**

בערוך השולחן (שכד ג) כתב דמנהג ישראל תורה הוא, ומרגלא בפי ההמון שהעופות אמרו שירה על הים, ולכן אנו מחזיקים להם טובה, והכוונה כדי לזכור שמחת שירת הים.

טעם אחר; שזהו שכר לעופות, על שאכלו את המן שפיזרו דתן ואבירים בשבת בבוקר, כדי להטעות את האנשים שירד מן מהשמים, ועשו כן כדי להכחיש את נבואת משה רבנו שאמר שבשבת לא ירד מן, ולטעם זה אין הסיבה שייכת כלל לענין שבת שירה וקריעת ים סוף, אלא משום שקריאת התורה בשבת זו היא פרשת בשלח שנאמר בה פרשת המן (ספר מטעמים ערך שבת אות ב).

מקור הדבר: מהפסוק (שמות טז, כז) "ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקוט ולא מצאו", ולכאורה לשון מציאה שייך בדבר שהיה ונאבד ואם כן היה צריך לכתוב ולא היה, ביאור הדבר על מה שכתב בילקוט (לא נמצא הילקוט הזה) שדתן ואבירים רצו לעשות דבריו של משה פלסתר [שקר] שאמר (שמות טז כו) "ביום השביעי שבת לא יהיה בו" לכן הם פיזרו את המן שלקטו בערב שבת ואמרו לשכניהם, צאו וראו שאף בשבת יורד המן ואין ממשות בדבריו של משה, וירדו עופות מן השמים ואכלו את המן, וזה מה שכתוב ולא "מצאו" שהכוונה לאותו מן שהניחו דתן ואבירים (ספר מטעמים שם).

טעם אחר; לפי שעכשיו נגנזה צנצנת המן, אשר מטרתה היתה למען יראו את הלחם וכו' ויבואו למידת בטחון, לכן בשבת שירה שאז קוראים פרשת המן, המנהג לפזר מזונות לפני הציפורים, להורות כשם שהציפורים מוצאים מזונם בלי עמל וטורח, כך ישראל הנמשלים לציפורים אם יפנו עצמם לעסוק בתורה ובמצות ויבטחו בהשם יתברך אז גם הקב"ה יזמין להם פרנסה בנחת ובשלווה (אור פני משה לבעל החת"ס).

טעם המג"א שאוסר

המג"א (שכד ז) כתב על מנהג זה שאינו נכון, והביאו במשנ"ב (שם ס"ק לא), **הטעם:** לפי שאין נותנים בשבת מזונות לבעלי חיים אם אין מזונותיהם עליו, ודבר זה אסור משום טירחא שלא לצורך (משנ"ב שם ס"ק כט), וכעין זה כתב ר' יעקב עמדין בסידורו שער השמים (חודש שבט פרשת בשלח) ומה שנוהגים להטיל חיטים לפני העופות מנהג שטות הוא ואסור.

יש שכתבו לישב המנהג

שכיון שנהגו כן לשם מצווה אין להקפיד בזה (תוספת שבת שכד יז, עין א"ר שלה ה בשם מלבושי יו"ט שם א), ובא"ר מביא ראיה לדבר (שם) משמחת תורה שנוהגים לפזר פירות והבנים מלקטים ונותנים לסלים ולקופות, [אף דהוי עובדא דחול (כמבואר שם) מ"מ מותר] דכיון שעושים כן לשמחה לא הקפידו בכך וה"ה לענין זה כיון שעושים כן משום מצווה שרי.

ובספר נשמת שבת (סימן ש) כתב טעם להתיר משום דהוי איסור קלוש לא גזרו עליו לצורך מצווה.

הערוך השולחן (שכד ג) כתב לישב המנהג, לפי מה שפירש בטעם המנהג [לפי שהעופות אמרו שירה], שאין זה טירחא עבור העופות אלא בשבילנו, שאנחנו נזכור להחזיק להם טובה ולשמוח בשמחת שירת הים.

טעם אחר: כיון שאין בכלל האיסור אם נותן לפניו שייך אוכל שממילא עומד להשליך לאשפה, ולכן מותר להשליכו לבהמות ולעופות [והיתר זה אינו שייך רק לפרשת שירה אלא לכל ימות השנה] (אשל אברהם בוטשאטש שכד יא).

לע"נ רבי שלמה אליעזר בן רבי זאב שינפלד ז"ל, גלב"ע כ"ד שבט תש"פ.
ולע"נ מרת נחמה מאטיל בת רבי משה אהרן ע"ה, גלב"ע שמיני של פסח תשע"ד.

ת.נ.צ.ב.ה.

בשבת שירה, וצווה על כל מלמדי התינוקות ועל כל האבות הילדים לאסוף בשבת שירה את כל הילדים לחצר בית המדרש, ולומר היום הוא שבת שירה, והיה אומר למלמדים לספר לילדי התשב"ר סיפור יציאת מצרים וקריעת ים סוף, שהציפורים היו מזמרים ורקדו בשעה שמשה רבינו וכל ישראל אנשים נשים וטף אמרו שירה, והילדים הקטנים קטפו פירות מהאילנות שבים (כמבואר בשמו"ר ספ כט) והאכילו את הציפורים המזמרים (הובא בספר הזיכרונות מהרי"צ ששמע מזקנו הצמח צדק שסיפר כשהיה קטן סיפר כשהיה קטן סיפר לו בעל התניא שסיפר לו זקנו רבי משה פויזנער שכך נהג זקנו מפראג).

מנהג אכילת חיטים בשבת שירה

יש הנוהגים: לאכול בשבת שירה חיטים שלמות מבושלות (ב"ח רח ג ד"ה ומ"ש שהתוספות), **מקור דבריו** שדן (ב"ח שם) לגבי ברכה על אכילת חיטין שלמים, ובתוך דבריו כתב ולכן יש לזהר לפני המנהג שאוכלין בשבת שירה חיטין שלמים מבושלים וכו' (וכך נהג החת"ס הובא במסכת סופר ח"ב תולדות המחבר).

הטעם: לפי שהמין נעשה כגרעיני חיטה מגובלין בעיסה שיש בה מים, וזהו שנאמר (תהילים עח כד) "ודגן השמים נתן למנו" וכו' וכיון שבשבת בשלח קוראים את פרשת המן לכן נוהגים לאכול חיטים זכר למן שירד כחיטין (ליקוטי מהרי"ח ח"ג דף קטו בשם ספר הדרת קודש דף מ על פי ספר נחל קדומים לחיד"א במדבר כג ה בשם רבינו אפרים על התורה).

רמז לדבר: בשלח ר"ת לאכול חיטים בשבת שירה (נוהג כצאן יוסף הלכות חלוק הפרשיות פרשת בשלח אות ג).

טעם אחר: על פי דברי חז"ל (ברכות נז, א) שחיטים רומזים לשלום [א"ר חייא בר אבא הוואה חיטים בחלום ראה שלום] ובזמן ששלח פרעה את העם נעשה שלום בגבול בית ישראל (עוללות אפרים לבעל הכלי יקר ח"ג אות שעז עמוד קכג).

טעם אחר: מנהג זה בא להזכיר לכל ישראל בחודש שבט לתקן ולהכין חיטים למצה של פסח, אף שזה יוצא שישם יום לפני החג, כיון שצריך לזה הרבה טרחות והכנות ויגיעות ושמירת וטחינה וריקדה ואפיה ולכן תיקנו שמפרשת בשלח היו קונים חיטים כדי שיהיה להם חיטים מוכנות לטחינה הקמח של מצה של פסח ואגב כך היו אוכלים באותו שבת בשלח מאותם חיטים לזכור על ידם את המצות מצווה (ספר מנהגי פרנקפורט חודש שבט, שו"ת שיח יצחק סימן רצד).

צורת כתיבת שירה הים

פרשת שירה נכתבת בספר תורה בצורה ובסדר שונה מכל התורה.

ר' ירמיה בשם רב אמר שירת הים ושירת דבורה נכתבים אריח על גבי לבינה ולבינה על גבי אריח (מסכת סופרים פרק יב י, מגילה טז, ב).

ביאור אריח על גבי לבינה: אריח זה הכתב ולבינה זה החלק, החלק הוא כפלים מן הכתב והאריח חצי לבינה (רש"י מגילה

טעם אחר: לפי שאיסור נתינת מזון לבהמה הוא רק כשנותן לפניו דווקא, מפני שניכר שטורח בשבילם, אבל כאשר מניח בחלוננו ולא ניכרת טירחתו בדבר מותר, ולכאורה לפי טעם זה במקום שיש הרבה עופות שניכר שטורח בעבורם אין להניח אף בחלון (החוות יאיר בספרו מקור חיים סימן שכד כתב להתיר).

טעם אחר: על פי סברת העולת תמיד (הובא במחצית השקל שכד א) וכן דעת הלבוש, שבימות החורף מותר לתת לכל העופות מזונות גם לאלו שאין מזונותיו עליו, לפי שאין מצוי להם בשדות וכתב שגם הר"ן (שבת סז, א בדפי הרי"ף) סובר כן, ושבת שירה לעולם היא בחורף על כן יש לומר "מנהג אבותינו בידינו".

עצה לצאת ידי חובת כל השיטות

להניח באופן שאין בו חשש איסור

כגון שיניח הפירורים מערב שבת ויכסם בכלי, ובשבת בבוקר יגלה הכלי כדי שיוכלו העופות להגיע אליהם ולאוכלם, ובכך אינו נחשב נותן מזונות לבעלי חיים מאחר שאין עושה מעשה במזונות עצמם אלא רק מסיר המונע (ספר נשמת שבת סימן ש).

עצה אחרת: שיתן להם על ידי קטן, דאין איסור זה בגדר שבות גמור, ומכיון שכך אין בזה קפיда אם נותן ע"י קטן (א"א בוטאשט קסז ס"ק ו ד"ה שם).

מנהג ארץ ישראל: בני ארץ ישראל חששו לדברי המג"א ולכן היו אוכלים בשבת שירה אצל החלון או מעקה המרפסת, והפירורים נופלים כדרכם ואינם מלקטים אותם, וכשהולכים להם באות הציפורים ואוכלות אותם (ספר נטעי גבריאל מנהגי שבת שירה פרק י א).

עצה אחרת: שינער המפה עם הפירורים שעליה [במקום שיש עירוב] לחצר והציפורים תאכלנה מהם, לפי שעיקר טעם האיסור משום טירחא וטעם זה לא שייך הכא שאינו טורח אלא לעצמו לנקות המפה (שמירת שבת כהלכתה החדש פרק כז כא).

נתינת ביום ראשון

בספר אורחות רבנו (שבת רא) כתב בשם החזו"א שאסור ליתן פירורים בשבת כדברי המשנ"ב (שכד ס"ק לא), וכתב שם שרבו בעל הקהילות יעקב היה נותן לציפורים את שיירי המאכלים שנשארו משבת ביום ראשון כדי לקיים את המנהג, וכן בספר דרך שיחה (ח"ב עמוד רעז) הביא מקור למנהג זה מספר פרדס יוסף.

המהר"ל היה אומר לתת לילדים את החיטים - כוסמת שהם יתנו ויזרקו לעופות ולציפורים, לזכר מה שהילדים הקטנים קטפו פירות מהאילנות שבים והאכילו את הציפורים המזמרות, ולאחר מכן היה המהר"ל מברך אותם ואת אביהם שיזכו להכניס את בניהם לתורה לחופה ולמעשים טובים.

בשם בעל שו"ע הגר"ז מובא, שהמהר"ל מפראג קבע מנהג

שם ד"ה אריח וד"ה לבנה) דהיינו שכך נכתבת השורה בס"ת שורה רחבה על שורה צרה.

צורת הכתיבה: שירת הים שלושים שיטין [שלושים שורות] (מסכת סופרים פרק יב יא) שורה ראשונה כשאר שורות של הס"ת, שאר שורות אחריה מניחים רווח בשני מקומות באמצע עד שתמצא השורה חלוקה לג', ואחר מניחים רווח אחד ונמצאת השורה חלוקה לשנים, וכותבים בצורה שיהיה רווח כנגד הכתב וכתב כנגד רווח והכתב האמצעי בשורה של החלוקה לג' עושים אותו ארוך קצת מהרווח שתחתיו.

ברמב"ן (ע"ת פרשת האזינו דברים לא יא) כתב השירה יכתבו בהם הפסק במקומות הנעימה, **הטעם:** לפי שהציפורים עפות באויר ושירתן וזימרתן באות על ידי האויר, משום כך שירת הים נכתבה אריח ע"ג לבינה דהאויר בין שורה לשורה ובין קטע לקטע רומז לשיר (ספר ליקוטי שושנים).

ויש שכתבו שזה רומז לבנין ותקומה לבני ישראל [שבניה של אריך על גבי לבינה יוצא בנין חזק ויציב] היפך מה שכתוב בגמרא (מגילה טז, ב) על עשרת בני המן שכותבים אריח על גבי אריח ולבינה ע"ג לבינה [שהיא צורה של בניה רעועה וחלשה] שלא תהא תקומה למפלתן שלא יהא רווח מתחת השורות.

טעם אחר: ע"פ הגמרא בברכות (לג, ב) שמבואר שאין אנו יכולים לומר כל שבחו של הקב"ה, ולכן כשאנו מביעים את שבחינו ותודתנו על ידי שירה אנו מניחים רווח כפלים מהכתב, ובזה אנו מבליטים שיש לנו לומר יותר ממה שאמרנו "כי מי ימלא גבורות ה'" (מובא בספר להודות ולהלל בשם רבי אבא רקובסקי).

אמירת שירה פסוק פסוק

יש הנוהגים: בשבת זו בפסוקי דזימרא לומר את השירה פסוק בפסוק (ק"ק מאטרסדוף, דרכי חיים ושלוש אות תתל"ב, מנהג בעלזא, לוח דבר יום ביומו שבת שירה).

הרב עולה לתורה בקריאת "שירת הים"

נוהגים לכבד את המרא דאתרא, לעלות לתורה בקריאת "שירת הים" (מגן אברהם תכח ח בשם כנה"ג).

הטעם: על פי דברי הירושלמי (מגילה פרק ג הלכה ז) שכותב "שארין לך טעון ברכה לפניו ולאחריו אלא שירת הים ועשרת הדברות [וקללות שבתורת כהנים וקללות שבמשנה תורה]", ומכאן שקטעים אלו הם חשובים במיוחד שאף בזמנם שנהגו שמברך רק הראשון והאחרון בעליות אלו מכיון שהם ענין בפני עצמם מברכים ברכות התורה לפניו ולאחריה, ולכן נוהגים לכבד בהם את הרב (כנסת יחזקאל).

ובאמת ליעקב כתב שאין ראוי שיאמר לקב"ה שירת הים כי אם הגדול שבציבור (משפט סדר קריאת הפרשיות בשנים פשוטות ומעוברות אות ה).

שאין נוהגים כן בכל קריאת התורה, **הטעם:** לפי שבאמירת שירות ותשבחות עומדים (סידור צילוטא דאברהם עמוד קח).

טעם אחר: ע"פ המשנה בסוטה (כז, ב) שכתבו שבשעה שאמר משה את שירת הים היו ישראל עונים שירה כקוראים את ההלל והלל מצותו מעומד (קצות השולחן פד ס"ק כב בבדה"ש ס"ק כב), [וכן יש נוהגים לעמוד באז ישיר שבתפילה].

יש לעמוד משמתחיל הבעל קורא לומר (שמות יד ל) "ויושע ה'" עד סוף השירה (קצות השולחן שם).

שיטת הרמב"ם שאין (תשובה סימן מו) לעמוד בחלקים מיוחדים שבקריאת התורה, **והטעם:** מפני המינים שיאמרו שיש בתורה חלקים חשובים יותר וחלקים חשובים פחות חלילה.

וכך מנהג בני ספרד לשבת בכל מטעם זה, **טעם אחר:** כי יותר יש ישוב הדעת כשיושב מאשר עומד כדי להבין הקריאה (כה"ח תצד אות ל), ובאורחות רבינו (ח"א עמוד קכ אות פח) מובא שהגר"י קניבסקי היה יושב בקריאת פרשת שירה.

אמנם יש שלא חששו לשיטת הרמב"ם, והטעם שאין חוששים לכך.

לפי שבזמנינו הכל יודעים שאין זה אלא לזכר המעמד הנבחר.

טעם אחר: לפי שעומדים בעוד קריאות כגון, בעשרת הדיברות, וקריאת פרשת זכור, ולכן אין בזה חשש (ע"פ הגרשז"א הליכות שלמה פרק י ח דבר הלכה שם).

עצה לצאת ידי שיטת הרמב"ם: שיעמדו כמה פסוקים קודם, שלא יהא מוכח שעומד בשביל שירת הים (שערי אפרים שער ז ס' לז, תשובות והנהגות ח"א ס' קמז).

יש לקרוא את כל "שירת הים" בבת אחת

נהגו שלא להפסיק באמצע קריאת "שירת הים", אלא קוראים את כל השירה בבת אחת (שער אפרים שער ז סימן כה, א"ר קמג ו).

הטעם: על פי דברי הירושלמי (מגילה פרק ג הלכה ז) שכתב "אין לך טעון ברכה לפניו ולאחריה אלא שירת הים ועשרת הדברות [וקללות שבתורת כהנים וקללות שבמשנה תורה]", ומכאן שהוא ענין שלם ויש לקרוא עניינים אלה בבת אחת (א"ר שם ובסימן תכח יב).

ניגון הקריאה

יש הנוהגים: לקרוא פסוקים מהשירה בניגון מיוחד, **הטעם:** כדי לפרסם הנס של קריעת ים סוף שאמרו ישראל שירה (עיין שולחן הקריאה טז ילקוט דוד שם ט).

וכ"כ בסידור יעב"ץ (בהוספות כת"י) שנהג אביו לקרוא השירות בקול משובח וזימרה, **עיין משנ"ב** (נא ס"ק יז) שצריך לומר כל השנה שירת הים בתפילה, בשמחה והאומר בשמחה מוחלין לו על עוונותיו.

באיזה פסוקים מגנים

יש הנוהגים: לנגן בפסוקים הכפולים כגון (שמות טו, א)

עמידת הציבור

יש הנוהגים: שכל הציבור עומד בקריאת פרשת שירה אע"פ

"אשירה לה" (שם) "כי גאה גאה" וכו' (שם א, ו) "ימנך ה'" וכהנה (ספר מטעמים פסח ל).

יש הנוהגים: לנגן בכל השירה מלבד הפסוקים המדברים במפלת מצרים, **הטעם:** על פי מה שאמר הקב"ה למלאכים (מגילה י, ב) מעשה ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה.

יש הנוהגים: לנגן בכל השבחים שמזכירים את הקב"ה וכן בסוף "ויושע" כפתיחה לשירה ובסוף השירה וכן שירת מרים.

יש הנוהגים: לנגן בכל השירה (וזרח השמש).

ניגון בפסוק "והמים להם חומה" (שמות יד, כב כט)

ונהגו לנגן גם "והמים להם חומה מימינם ומשמאלם" (שם יד כט) [השני סמוך לשירה], **הטעם:** כדי לפרסם היפך המשוגעים האומרים שקריאת ים סוף היתה מחמת תנאי גאות ושפל (הגר"א גורדון).

טעם אחר: שמנגנים בו כיון שהוא סמוך לשירה (שערי ימי הפסח שער ח טו).

יש שנהגו: לנגן ב"והמים להם חומה" הראשון (שם יד כב), **הטעם:** לפי שבשני כתוב "חמה" (שם יד ח) בלי ו' ודורשים אל תיקרי חומה אלא חימה שהיה קטרוג על בני ישראל שעבדו ע"ז.

יש שכתבו דאדרבה כיון שלמרות הקטרוג הצילם הקב"ה וא"כ צריך לפרסם הנס.

פרשת יתרו - עשרת הדברות

עמידה בשעת קריאת "עשרת הדברות"

נהגו לעמוד בשעה שהבעל קורא, קורא את עשרת הדברות (שער אפרים שער ז סימן לז), **הטעם:** דהוי זכר למתן תורה שעליו נאמר (שמות כ, יד) "וינעו ויעמדו מרחוק" (הגר"א, הליכות שלמה פרק יב ח).

טעם אחר: שיהא בעיניו כמקבל פני שכינה ולכן צריך לשמוע מעומד מפני כבוד השכינה (שולחן הקריאה יז ילקוט דוד שם).

נוהגים להגביה את הקול בקריאת "עשרת הדברות"

יש הנוהגים: להגביה את קולם בעת שקוראים את "עשרת הדברות".

הטעם: לפי שהדברות ניתנו בקול גדול, כדי לעורר את לב השומעים שהדברות יהיו בעיניהם כמו שעתה ניתנו בהר סיני, לכן נוהגים להגביה את הקול בשעת קריאתם (יעב"ץ בסידורו עמודי שמים הגהות מכת"י).

רמז לדבר: מדכתיב (שמות יט יט) "והאלוקים יעננו בקול" (יעב"ץ שם), ובסדר טרויש כתב לקרוא בקול רם באורך ובניגון.

יש שקוראים את הפרשה בטעם תחתון (לוח א"י, לוח ההלכות

ומנהגים פרשת יתרו), **ויש שנהגו** לקרוא בטעם עליון (חזו"א, דינים והנהגות פרק יד אות ד).

ביאור טעם עליון ותחתון: ישנם ב' סדרים של טעמים שבהם אפשר לקרוא את עשרת הדברות, הא' מסודר באופן שכל דיבור מעשרת הדברות נקרא בתור פסוק אחד בין אם הוא דיבור ארוך [כגון זכור את יום השבת] ובין אם דיבור קצר [לא תרצח] ונקרא טעם עליון, והסדר השני: הטעמים מסודרים לפי סדר הפסוקים באורך רגיל כדרך קריאת התורה רגילה בין אם יש כמה פסוקים בדיבור אחד ובין אם יש כמה דברות בפסוק אחד ונקרא טעם תחתון.

טעם עליון: בקריאה לפי סדר הדברות הפסוקים "אנכי ה'" "לא יהיה לך" "לא תעשה" "לא תשתחוה" ו"עושה חסד" בטעמי הקריאה הגדולים בשביל לעשותם פסוק אחד, ואף שהם שתי דברות כיון שנאמרו בדיבור אחד אומרים אותם בפסוק אחד, וכן הפסוקים "זכור" ו"ששת ימים" "ויום השביעי" ו"כי ששת ימים" קוראים אותם בפסוק אחד, ופסוק "לא תרצח לא תנאף לא תגנב לא תענה" קוראים בנגינות קטנות לעשות ד' פסוקים אלו ארבעה דברות, ובקריאה של טעם תחתון "אנכי" "ולא יהיה" מחולק לחמשה פסוקים, "זכור את יום השבת" מחולק לארבעה פסוקים, "לא תרצח ולא תנאף" נקראים ביחד לפי שאין פסוק בתורה פחות מג' תיבות (על פי ביאור הלכה תצד א).

הפטרת שבת יתרו

מפטירים בישעיה (פרק ו פסוק א) "בשנת מות המלך עוזיהו", **הטעם:** לפי שיש בה ענין מראה המרכבה שראה ישעיה דוגמת מה שראו ישראל במתן תורה (לבוש תרפה ד) ומוסיפים (פרק ט פסוקים ה ו) "כי ילד יולד לנו" עד "תעשה זאת" (לוח א"י).

יש נוהגים לכבד את הרב בעליית עשרת הדברות (מג"א תכח ח), **הטעם:** לפי שבירושלמי (מגילה פרק שלישי הלכה ז) מובא "אין לך טעון ברכה לפניו ולאחריו אלא שירת הים ועשרת הדברות וקללות שבתורת כהנים וקללות שבמשנה תורה", ומכאן שקטעים אלו הם חשובים במיוחד, ולכן נוהגים לכבד בהם את הרב (כנסת יחזקאל).

טעם אחר: לפי שאף בזמן חז"ל שלא היו מברכים כל העולים לפניו ולאחריה, היו מברכים על קריאת עשרת הדברות לפניו ולאחריה (ספר מלאכת שלמה פ"ד מגילה משנה א).

יש נוהגים שבפרשת "יתרו" הרב עולה למפטי"ר (אוצר דו"מ עמוד 246). **הטעם:** לפי שהפטרה של פרשת "יתרו" עוסקת במעשה מרכבה, ובמשנה חגיגה (פרק ב משנה א) מובא: "אין דורשין... ולא במרכבה ביחיד, אלא אם היה חכם ומבין מדעתו" (מנהגי בית יעקב סימן קפג).

לע"נ רינה לוי בת רחל ע"ה, נלב"ע כ"ח כסליו תשפ"ד

להערות, תרומות והנצחות: י. לב, ראב"ד 5, 052-7668608 | לקבלת העלון במייל: lev17382@gmail.com